

МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ОЛІМПІЙСЬКА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ
“СПОРТ ДЛЯ ВСІХ”
УПРАВЛІННЯ У СПРАВАХ СІМ'Ї ТА МОЛОДІ ЛЬВІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Збірник наукових праць з галузі фізичної культури та спорту

МОЛОДА СПОРТИВНА НАУКА УКРАЇНИ

АНОТАЦІЇ, ЗМІСТ ТА ДОПОМІЖНІ
ІНДЕКСИ + ПОВНА ВЕРСІЯ ЗБІРНИКА
НАУКОВИХ ПРАЦЬ НА CD

Випуск 10

60 РОКІВ
(1946–2006)

Марія МАНДРИК ІНТЕГРАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР СИСТЕМИ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОГО ТА ФІЗИЧНОГО ВИШКОЛУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ (1920–1930 РР.)	235
Оксана ГРЕЧАНЮК ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГІМНАСІЇВ У ПОЛІСАХ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я В АНТИЧНИЙ ПЕРІОД	241
Олена ТВЕРДОХЛІБ, Анатолій СМОВЖЕНКО ВИЗНАЧЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ЕТАПІВ ПСИХОСОМАТИЧНИХ ПРАКТИК	249

Розділ 3.2

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Ірина СВІСТЕЛЬНИК ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПОДАННЯ СПОРТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ВИЩІЙ ФІЗКУЛЬТУРНИЙ ОСВІТІ	256
Дмитро БОНДАРЕВ ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕКТРОННИХ БАЗ ДАНИХ, ЩО МІСТЯТЬ ІНФОРМАЦІЮ ЩОДО ЕКСПЕРИМЕНТІВ ІЗ ГАЛУЗІ СПОРТУ, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА МЕДИЦИНИ	259
І. ПЕДАНОВА, К. СЕРГІЄНКО ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ КОНТРОЛЮ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	264
Тетяна РОТЕРС МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	269
Юрій ЧМІЛЕНКО ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ З ПАНКРАТІОНУ	273
С. СТАРЧЕНКО, О. БРІЖАТИЙ СИСТЕМАТОДОЛОГІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	279
Олександр ПІДДУБНИЙ, Олег ОЛЬХОВИЙ, Микола КОРЧАГІН НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ	284
О.В. КОТОВА ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	289
Тамара КУТЕК ВИБІР СПЕЦІАЛЬНОСТІ – ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ	293
Наталія МОСКАЛЕНКО ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	298

процессом организации физической подготовки и источники получения научной информации специалистами физической подготовки в Вооруженных силах Украины.

Ключевые слова: научное обеспечение, физическая подготовка.

SCIENTIFIC MAINTANCE IN MANAGING PHYSICAL CULTURE PROCESS IN UKRAINIAN ARMED FORCES

Oleksandr PIDDUBNY, Oleh OLKHOVY,
Mykola KORCHANIN

*Kharkiv University of Air Forces named after
Ivan Kozhedub*

Abstract. The article deals with the reasons for introduction of scientific securing in organization physical culture system and springs of getting scientific information by specialist of physical culture in Ukrainian Armed Forces.

Key words: scientific securing, physical culture in Armed Forces.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

О.В. КОТОВА

*Луганський національний педагогічний
університет ім. Т. Шевченка*

Анотація. У статті йдеться про роль профільного навчання учнів в старшій школі, як важливого компоненту орієнтації школярів в майбутній професійній діяльності у сучасних умовах реформування освіти. Розглядаються питання про формування сприятливих умов для врахування індивідуальних особливостей, інтересів і потреб учнів під час професійно-орієнтованого педагогічного процесу.

Ключові слова: реформування освіти, профільне навчання, особисто-орієнтоване навчання, освітні стандарти, фізичне виховання, сучасні педагогічні технології.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРОФИЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ В СТАРШЕЙ ШКОЛЕ

О.В. КОТОВА

*Луганский национальный педагогический
университет им. Т. Шевченко*

Аннотация. В статье идет речь о роли профильного обучения учащихся старшей школы, как важного компонента ориентации школьников в будущей профессиональной деятельности в современных условиях

реформирования образования. Рассматриваются вопросы создания благоприятных условий для учитывания индивидуальных особенностей, интересов и потребностей учащихся в период профессионально-ориентированного педагогического процесса.

Ключевые слова: реформирование образования, профильное обучение, личностно-ориентированное обучение, образовательные стандарты, физическое воспитание, современные педагогические технологии.

THEORETICAL ASPECTS OF THE PROFILE EDUCATION AT SENIOR

O.V.KOTOVA

*Luhans'k National Pedagogical University
named after T.Shevchenko*

Abstract. The article takes into consideration the role of senior pupils' profile education as an important component of their professional activity in conditions of modern educational reform. The formation of favorable conditions for individual peculiarities and personal interests development during the profession oriented process is observed.

Key words: Education reform, profile education, individual oriented education, educational standards, physical education, modern teaching technics.

ВИБІР СПЕЦІАЛЬНОСТІ – ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ

Тамара КУТЕК

*Житомирський державний університет
імені Івана Франка*

Анотація. У статті вивчено мотиви до вибору спеціальності "Біологія і фізична культура" студентів першого року навчання на факультеті фізичної культури і спорту. У результаті дослідження встановлено певну відповідність між мотивами вибору спеціальності студентів та їх поглядами на професію у майбутньому. Отримані дані свідчать про низьку мотивацію студентів до професійного становлення. Змінити думку й погляди молоді на сучасне життя, яка поки що є студентами вищого навчального закладу одне з головних завдань фахівців фізичної культури вищої школи і потребують термінового вирішення.

Ключові слова: мотивація, спеціальність, професія

ВЫБОР СПЕЦИАЛЬНОСТИ – ВЗГЛЯД В БУДУЩЕЕ

Тамара КУТЕК

*Житомирский государственный университет
имени Ивана Франко*

Аннотация. В статье изучено мотивы выбора специальности "Биология и физическая культура"

студентов первого года обучения на факультете физической культуры и спорта. В результате исследования установлено определенное соответствие между мотивами выбора специальности студентов и их взглядами на профессию в будущем. Полученные данные свидетельствуют о низкой мотивации студентов к становлению профессиональной деятельности. Изменить взгляды молодежи на современную жизнь, которая пока еще является студентами высшего учебного заведения одно из главных заданий специалистов физической культуры высшей школы и требуют срочного решения.

Ключевые слова: мотивация, специальность, профессия.

CHOICE OF SPECIALTY – OUTLOOK FOR THE FUTURE

Tamara KUTEK

Zhytomyr Ivan Franko State University

Abstract. This article deals with the motives that lead to the choice made by freshmen of the faculty of physical culture and sport regarding specializing in "Biology and Physical Culture". A certain correspondence between the motives for choosing students' future specialty and the views on their future occupation was established in the result of the research. Data received certifies about low motivation of students to the professional growth. One of the crucial tasks that must be urgently solved by the specialists in physical education is the changing of student youth's views on modern life.

Key words: motivation, specialty, profession.

ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наталія МОСКАЛЕНКО

Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту

Анотація. В статті розкриваються фактори, які визначають готовність вчителя фізичної культури до втілення сучасних педагогічних технологій в систему фізкультурно-оздоровчої роботи загальноосвітніх шкіл.

Ключові слова: інноваційні технології, вчитель фізичної культури, середня школа.

ГОТОВНОСТЬ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ К ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Наталія МОСКАЛЕНКО

Днепропетровский государственный институт физической культуры и спорта

Аннотация. В статье раскрываются факторы, которые определяют готовность учителей физической культуры к внедрению современных педагогических технологий в систему физкультурно-оздоровительной работы общеобразовательных школ.

Ключевые слова: инновационные технологии, учитель физической культуры, средняя школа.

THE READINESS OF PHYSICAL CULTURE TEACHERS FOR INNOVATIONAL ACTIVITIES

Natalya MOSKALENKO

The Dnepropetrovsk State Institute of Physical Culture and Sport

Abstract. The factors which determine readiness of physical culture teachers for modern pedagogical technique introduction in the system of secondary school physical culture and health improving work.

Key words: innovational technology, physical culture teacher, secondary school.

ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Галина КОНДРАЦЬКА

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Анотація. В роботі розглядаються підходи у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності в загальноосвітній школі. Теоретично обґрунтовано зміст підготовки майбутніх учителів фізичної культури до викладання предмету "Основи безпеки життєдіяльності", розроблено технологію підготовки до викладання основи безпеки життєдіяльності. Подано результати формулюючого експерименту щодо якості знань в учителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності.

Ключові слова: технологія підготовки, безпека життєдіяльності, здоровий спосіб життя.

ВИБІР СПЕЦІАЛЬНОСТІ – ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ

*Кутек Тамара,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Постановка проблеми

Вибір навчальної діяльності, яка має стати основою майбутньої професії – важливий крок у житті кожного випускника школи. Це складний процес, який здійснюється під впливом зовнішніх і внутрішніх мотивів.

Мотив – свідомо причина активності людини, те, що визначає, побуджує та спрямовує дії на досягнення певного результату, характеризує її внутрішній стан. Формування мотивів здійснюється під впливом умов проживання, бажань, інтересів.

У певний період життя людина відчуває потребу в досягненні тієї чи іншої мети. Під впливом потреби, яка раптом виникає формується мотив до конкретної діяльності. В уяві людини вимальовується мета, що вимагає пошуку конкретних дій спрямованих на її досягнення. Виникають питання: “Як досягти поставленої мети? Якими способами?”. Таким чином ставляться завдання, вирішення яких дасть можливість досягнути поставленої мети.

Мотивація та вибір способів вирішення завдань, що стосуються досягнення даної мети залежить від природних здібностей людини, соціальних умов, виховання, способу життя.

Мотивація є не тільки однією з головних характеристик особистості, але й впливає на характер будь-якої діяльності. Існує думка, що досягнення поставленої мети можна чекати лише від людини у якої мотивація на максимально високому рівні.

Навчання у вищому навчальному закладі вимагає досить високого рівня мотивації, що спонукає студента пристосовуватися до нових умов життя, які потребують великих зусиль, напруженої розумової та фізичної праці. Пристосування до таких умов виражається у впевненості правильного вибору, задоволенні від позитивних результатів діяльності, успіхів, надії на досягнення мети.

У останніх наукових дослідженнях розглянуто різні підходи до вивчення питань змістовності мотивів, як компоненту структури навчальної діяльності (Ильин Е.П., 2000; Б.М.Шиян, 2001). Вивчено мотивацію вибору вузу і спеціальності студентів факультету фізичного виховання (Чернишенко Т.М., Зацерковна Л.М., 2001), формування у студентів мотивів до занять фізкультурно-спортивною діяльністю [5], як форма усвідомлення об’єктивних цінностей професії, активний елемент керування діяльністю людини.

У зв’язку з цим вивчення мотивів до обраної спеціальності та формування позитивного ставлення до майбутньої професії є досить актуальним питанням.

Дослідження проведено з **метою** вивчення мотивів до вступу студентів у вищий навчальний заклад на спеціальність “Біологія – фізична культура” та їх відповідності до вибору майбутньої професії.

Дослідження проводилось на базі факультету фізичного виховання і спорту Житомирського державного університету імені І.Франка. Групу досліджуваних склали студенти І-го року навчання спеціальності “Біологія – фізична культура” в кількості 50 чоловік. Для досягнення мети було вивчено, проаналізовано та узагальнено науково-методичну літературу, проведено анкетування, педагогічне спостереження, порівняльний аналіз.

Результати дослідження

Аналіз вивчення мотивів до вступу студентів у вищий навчальний заклад та їх погляди на вибір професії в майбутньому дозволив прослідкувати відповідність між мотивами й вибором професії (табл.1).

Таблиця 1

Відповідність інтересів і мотивів до вибору професії

Професія	Вчитель біології; <i>Фізичного виховання</i>	Тренер	Не можуть визначити	Не за спеціальністю
Мотиви вибору спеціальності				
Мріють стати педагогами	10% <u>16%</u> 26%			
Займаються фізичною культурою і спортом		24% 20%		

Подобається спеціальність			14%	10%
Отримання диплому з вищою освітою; випадок				40%
				18%
				22%

Відтак, 26% студентів обрали спеціальність “Біологія і фізична культура” і після закінчення університету мріють працювати вчителем біології (10%) та вчителем фізичного виховання (16%). Студенти, які займаються фізичною культурою і люблять спорт виявили бажання займатись тренерською діяльністю (24%).

14 % студентів люблять біологію й фізичну культуру як навчальні дисципліни й бажають поглибити свої знання та вміння але поки що, не мають уявлення про свою майбутню професію. Лише 4 % з них мріють стати тренерами.

З метою отримання диплому з вищою освітою будь-якої спеціальності, що є основою певного соціального статусу, на факультет вступили 18% студентів. Для 22% респондентів навчання в університеті стало випадком. З них: 4% не склали вступних іспитів у інші навчальні закладі; 6% студентів не бажають служити в армії. Такі студенти на момент подання заяв до університету не мали чіткої мети й мотивації щодо вибору спеціальності, але скористалися порадами батьків, друзів і навіть просто вирішили відчути себе абітурієнтами. Слід відмітити, що 12% з них навчаються лише з-за умови державного фінансування, інші за контрактною формою навчання, але всі вони вже сьогодні твердо впевнені, що в майбутньому працювати за спеціальністю не бажають.

Отже 50 % студентів впевнено досягають поставленої мети мотивуючи її набуттям професійних вмінь та навичок задля забезпеченого майбутнього.

Щоб глибше зрозуміти причини низької мотивації досліджених студентів необхідно знову повернутись до формування ціннісних орієнтацій, які є підґрунтям індивідуальної системи цінностей (ІСЦ) – I етапом формування фізичної культури особистості. При виборі професії випускник школи так чи інакше керується власними інтересами, потребами, мотивами сформованими у процесі життєдіяльності (виховання в сім’ї, дошкільному закладі, школі), які утворюють індивідуальну систему цінностей абітурієнта (ІСЦа). Це потреби, інтереси, переконання, ідеали, ціннісні орієнтації

на основі яких здійснюється розвиток внутрішніх мотивів до навчальної діяльності, до самовдосконалення і формується індивідуальна система цінностей випускника (ІСЦВ).

Тому значну увагу необхідно приділити формуванню стійкого визнання фізичної культури як соціально-особистісної цінності на всіх етапах формування особистості: сім'я → дошкільний заклад → школа → вищий навчальний заклад => висококваліфікований спеціаліст => сім'я [3].

Висновки

У результаті вивчення мотивів до вступу студентів у вищий навчальний заклад встановлено певну відповідність між мотивами вибору спеціальності та їх поглядами на професію у майбутньому.

Встановлено, що 50 % студентів спеціальності “Біологія і фізична культура” навчаються в університеті і не мають чіткої мети щодо майбутньої професії. З них 40% студентів твердо впевнені, що працювати за спеціальністю не будуть.

Отримані дані, на нашу думку, пояснюються низькою мотивацією до професійного становлення, до якості майбутнього життя взагалі. Але найбільше турбує те, якщо певна кількість студентів, які навчаються у вищому навчальному закладі задля отримання диплому, бажання батьків і порад друзів так і не змінять своїх поглядів і після закінчення ВНЗ прийдуть працювати в освітні установи не маючи іншої можливості працевлаштування? Чи відбудуться зміни щодо ефективності та якості фізкультурної освіти, яких так потребує наше суспільство?

Змінити думку й погляди молодих людей на сучасне життя, які поки що є студентами вищого навчального закладу є одним із головних завдань, що стоять перед фахівцями фізичної культури вищої школи і потребують термінового вирішення. Для цього необхідно:

- підвищити якість професійної підготовки майбутніх фахівців, відповідно вимог сучасної освіти;
- спрямовувати навчально-виховний процес на свідоме формування мети освіти, життя;
- сприяти розвитку творчих здібностей особистості, самопізнання, самовиховання, самовдосконалення, самоаналізу;
- формувати систему знань про фізичну культуру як основну життєву цінність – збереження здоров'я;
- підвищити рівень мотивації до систематичних занять фізичними вправами як складової фахової підготовки;
- сприяти підвищенню та стійкості мотивації до професійного становлення.
- навчити правильно використовувати знання, набуті за час навчання у вищому навчальному закладі, у майбутній професійній діяльності.

Отримані результати будуть використані у подальших дослідженнях, які будуть проведені через певний проміжок часу з метою перевірки стійкості виявлених мотивів до вступу у ВНЗ. Це дасть змогу визначити вплив навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі на формування індивідуальної системи цінностей випускника та особистісний професійний розвиток.

Література

1. Виленский М.Я. *Общая, педагогическая и физическая культура в структуре личности учителя // Теория и практика физической культуры.* – 1987. – № 6. – С. 18-21.
2. Зайцев Г.К. *Потребностно-мотивационная сфера физического воспитания студентов // Теория и практика физической культуры.* – 1993. - № 7. – С. 21 – 24 .
3. Кутек Т.Б. *Формування фізичної культури особистості як складової індивідуальної системи цінностей // Молода спортивна наука України: Матеріали Всеукр. наук. конф. – Львів: ЛДФК, 2005. – С. 240 – 243.*
4. Огнистий А.В. *Актуальні проблеми підготовки майбутніх вчителів-предметників до роботи з фізичного виховання у школі // Матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. „Здоров'я і освіта, проблеми та перспективи”. – Донецьк: ДонНУ, 2002. – С. 249-252.*
5. Петров О.П. *Формирование у студентов мотивов к занятиям физкультурно-спортивной деятельностью: Дис... канд. пед. наук. – Алма-Ата, 1989. – 168 с.*
6. Шевченко С.О. *Розвиток творчої особистості в регіональній системі освіти // Нива знань.* – 1999. – Спец. вип. – С. 5-11.

АНОТАЦІЇ

ВИБІР СПЕЦІАЛЬНОСТІ – ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ

Тамара Кутек

Житомирський державний університет імені Івана Франка

У статті вивчено мотиви до вибору спеціальності “Біологія і фізична культура” студентів першого року навчання на факультеті фізичної культури і спорту. У результаті дослідження встановлено певну відповідність між мотивами вибору спеціальності студентів та їх поглядами на професію у майбутньому. Отримані дані свідчать про низьку мотивацію студентів до професійного становлення. Змінити думку й погляди молоді на сучасне життя, яка поки що є студентами вищого

навчального закладу, одне з головних завдань фахівців фізичної культури вищої школи і потребують термінового вирішення.

Ключові слова: мотивація, спеціальність, професія,

ВЫБОР СПЕЦИАЛЬНОСТИ – ВЗГЛЯД В БУДУЩЕЕ

Тамара Кутек

Житомирский государственный университет имени Ивана Франка (о)

В статье изучено мотивы выбора специальности “Биология и физическая культура” студентов первого года обучения на факультете физической культуры и спорта. В результате исследования установлено определенное соответствие между мотивами выбора специальности студентов и их взглядами на профессию в будущем. Полученные данные свидетельствуют о низкой мотивации студентов к становлению профессиональной деятельности. Изменить взгляды молодежи на современную жизнь, которая пока еще является студентами высшего учебного заведения, одно из главных заданий специалистов физической культуры высшей школы и требуют срочного решения.

Ключевые слова: мотивация, специальность, профессия.

CHOICE OF SPECIALITY - FUTURE OUTLOOK

Tamara Kutek

Zhitomir State University named after Franko

The article deals with motive, of choice of speciality “Biology and physical culture” by the students of the first year of study at the faculty of physical culture and sport. Certain accordance was determined between the motives of choice of speciality and views on future profession. Was determined as a result of student the motives for entering the higher educational institution. The information got testifies low motivation of students for professional formation. The main task of specialists of physical culture, that must be solved urgently is to change the students thoughts and views on up to date live.

Kew words: motivation, speciality, profession.